

IKAR

DEN INTERNASJONALE FJELLREDNINGSKOMMISJONEN

RAPPORT FRA DELEGATFORSAMLINGEN

BOL, KROATIA

2013

Innhold

		Side
Program		3
IKARs Delegatforsamling i Krynica	Dan Halvorsen	5
Rapporter fra:		
• Skredkommisjonen	Albert Lunde	6
• Skredkommisjonen - undergruppe hund	Knut Skår NRH	9
• Bakkeredningskommisjonen	Stein F. Møller/ Gisle Havstein	17
• Legekommisjonen	Sven Chr. Skaiaa	23
• Luftredningskomisjonen	Dan Halvorsen	26
Deltakerliste		Se eget vedlegg

Oslo, 10. november 2013
Norges Røde Kors Hjelpekorps

Den Internasjonale Fjellredningskommisjonen (IKAR)

Program for IKAR-ettermøte 14. -15. november 2013

Torsdag 14. november

1330 **Registrering** (te, kaffe og frukt)

1400 **Åpning** ved Ole Gladsø leder Landsråd Røde Kors Hjelpekorps
Gjennomgang av programmet og praktisk info ved Heidi Vigerust,
Norges Røde Kors Hjelpekorps

Rapport fra IKARs delegatforsamling i Kroatia 2013 ved:

1415	• Delegasjonsleder	Dan Halvorsen
1430	• Skredkommisjonen	Albert Lunde
1500	• Referat IKAR - hund	Knut Skår, Norske Redningshunder
1515	• Bakkeredningskommisjonen	Gisle Havstein og Stein F. Møller

1545 Kaffepause

1600	• Legekommisjonen	Sven Christjar Skaiaa
1630	• Luftredningskommisjonen	Dan Halvorsen

1700 **Oppsummering og slutt for dagen**

1815 **Middag** i kantina hos Norges Røde Kors i Hausmannsgate 7
(For å delta kreves det at du er påmeldt til middag ved registreringen. Ta kontakt med heidi.vigerust@redcross.no ved spørsmål)

2000 **Kåseri** v/ Lars Nessa, første nordmann på K2.
Risikovurdering og beredskap for det uventede. Sikkerhetsvurderinger ut ifra turerfaringer.
Kantina hos Norges Røde Kors i Hausmannsgate 7

Fredag 15. november

- 0900 **Velkommen til nye**
v/ Ole Gladsø - leder Landsråd Røde Kors Hjelpekorps
- 0910 **Status og siste nytt fra Justisdepartementet**
v/ Pål-Anders Hagen - fungerende avdelingsdirektør
Rednings- og beredskapsavdelingen Justis- og beredskapsdepartementet
- 0945 **Samhandling helikopter og bakkeredningsgrupper i Norge.**
Noen utfordringer på sikkerhet og samhandling for fremtiden
v/ Dan Halvorsen - medlem av IKAR luftredningskommisjon
- 1015 **Risiko for redningsmannskap ved snøskredaksjoner**
v/ Albert Lunde - Ressursgruppe skred Norges Røde Kors Hjelpekorps
- 1045 **Kaffepause**
- 1105 **Erfaringer ved aksjoner i Hemsedal vinter 2012 - 2013**
v/ Per Ola Seim - Langfjella alpine redningsgruppe og Hemsedal skisenter
- 1130 **Redningsfaglige spørsmål – åpen halvtime**
Har du spørsmål/innspill til andre redningsaktører?
Her er muligheten til å luften tanker...
- 1210 **Lunsj i kantina**
- 1250 **Erfaring fra Snøskredvarlingens første sesong og veien videre**
v/ Karsten Müller - NVE
- 1310 **Rapport fra ISSW (International Snow Science Workshop) Grenoble**
v/ Mats Hjelle - Ressursgruppe skred Norges Røde Kors Hjelpekorps
- 1330 **Skredulykke og redningsarbeid ved Pang Puche, Nepal 2012**
v/ Ola Einang - Nortind
- 1350 **Oppsummering**
v/ Dan Halvorsen og Ole Gladsø
- 1400 **Avslutning**

IKAR konferansen 2013 – Kroatia

Delegasjonsleder Dan Halvorsen

Generelt

Årets konferanse var den 65. IKAR-konferansen. Den ble arrangert i Kroatia på øya Brac utenfor Split. Konferansehotellet i Bol var bra, og hadde den kapasiteten som trengs til 350 personer og møter i fire underkommisjoner parallelt.

Det var som vanlig mange firmaer representert til produktutstillingen.

Det var 14 personer i den norske delegasjonen, noe som ga et bra mangfold.

Rapport fra IKARs generalforsamling 2013

1.0 Regnskap, revisjonsrapporter og budsjett ble lagt frem uten anmerkninger.

2.0 Det ble lagt frem et forslag til organisasjonsstyring fra Østerrike som ble godkjent.

3.0 Forebyggende arbeidsgruppe vil fortsette i to år.

4.0 Neste års IKAR møte er i Lake Tahoe i USA.

Det er budsjettert med et underskudd neste år til kostnader med å bruke egne oversettere i USA.

Hovedtemaet for 2014 vil være «ulykker med mange skader i fjellet».

IKAR konferansen 2015 blir i Irland.

For 2016 er har Bulgaria søkt. Norge vurderer vertslandrollen i 2017.

5.0 Medlemmer. Det ble ikke tatt opp nye medlemmer i år.

Noen organisasjoner har får gult kort pga manglende betaling.

6.0 Presidenten informerte om at han vil trekke seg etter neste års møte i USA.

For første gang ble generalforsamlingen avholdt kun på engelsk.

65. IKAR KONGRESS

Brac, Kroatia 15. - 19. oktober 2013

Skredkommisjonen

Albert Lunde, IKAR-delegat, NRKH

Innledende kommentarer fra president og visepresident; 6 omkomne redningsmannskaper i Frankrike siste år og 4 omkomne "avalanche professionals" i USA, hvorav 2 guider.

Et tema til diskusjon: Det er lagt fram forslag om at IKAR anbefaler bruk av Sender-mottaker-utstyr, RECCO-brikker og mobiltelefon for fjellturer som foregår i høye fjell sommerstid og ved ekspedisjoner – for å redusere redningsmannskapers eksponeringstid under farlige forhold. Dette understøttes av allerede velkjent dokumentasjon som viser at overdekningstiden er betydelig lenger for skredofre som ikke kan bli funnet med elektroniske søkemidler. Denne problemstillingen er løftet fram av fjellredningstjenesten PGHM i Chamonix, og støttes naturlig nok av de som er produsenter av elektroniske søkemidler. Det ble utformet et forslag til avstemming, men forslaget falt for synspunkter om at det ville bli for dramatisk å gi en generell anbefaling om bruk av aktive og passive svargivere til alle fjellturister i alle land, uavhengig av topografiske og klimatiske forhold.

Fra Norge ble foreslått at skred, bakke- og luftredningskommisjonen kunne gå sammen om en anbefaling om at fjellturister utstyres slik at de blir lettere å finne i nødstilfeller, med alt fra lett synlig bekledning, lysutstyr, og ulike elektroniske hjelpemidler tilpasset aktuelle turer. Det vil bli arbeidet videre med utforming av en anbefaling som er mer generell, og som kan understøtte forebyggende arbeid i alle land.

ISSW Europe 2013 ble arrangert i Grenoble / Frankrike: Forelesninger / konferanserapporter er tilgjengelige på www.anena.org. Se også Montana State University for rapporter fra tidligere år (<http://www.issw.net>).

Italia:

Snørik vinter. 5. verste sesong siden 1986, med 28 omkomne. Gjennomsnittlig antall omkomne ved snøskredulykker i perioden 1986-2013 er 13 omkomne. Flest omkomne i NØ deler av de Italienske alper. Flest Backcountry, med en 50-50% fordeling mellom skredtatt på veg opp eller ned på turen. Freeride, 11 totalt. 1 klatrer.

1 fisker omkom; Naturlig utløst vått løssnøskred. Overdekket av 4 m snø ved en elv. Ulykke ved heliskiing: 17.1.13: Svært kaldt. Fransk guide fikk ikke utløst ABS på grunn store votter. Tatt – uskadd, mistet begge skiene.

Klassisk ulykke i nærheten av gondolbane. 15 personer i skredområdet. 4, hvorav 1 guide helt begravd. Omkom. 3 funnet etter 10 minutter (60 cm dybde) og 1 etter 20 minutter (250 cm).

1 ulykke med en skredtatt som hadde ryggsekk med flyteputer, som ble revet løs fra sekken. Det var en tysk turist. Han ble begravd under 8-10 m snø. Søk avsluttet etter 2 dager, og han ble så funnet sommerstid.

I Italia var det også 3 ulykker med barn involvert:

- 1: 15-åring i alpinbakke fulgte ikke råd fra treneren, og havnet i skredfarlig terreng.
- 2: To 11-åringer krysset en renne inne i et område med preparerte løyper. 1 død pga mekaniske skader.
- 3: 2 11-åringer lekte uten ski, og drev og gravde i snøen. Delvis begravd og kritisk skadet. Funnet etter kun et par minutter under ca 20 cm snø.

Info: aineve@aineva.no

Frankrike:

Hovedsakelig franske ulykkesofre. Første ulykke 16.12.13: 2 personer med truger tatt på et enkelt skiturfjell. Mange skiløpere i området. Utløst av trugerne på veg opp. Ikke SM. Funnet av org. redningstjeneste. Bare 15 % av trugere i Frankrike har skredredningsutstyr som SM/Spade/søkestang.

En travel vinter i F. 133 tatt, 27 dødsulykker, 36 omkomne (10 års snitt: 31). 9 skitur/truger, 16 off piste, 9 klatring, 1 on piste, 1 andre (militær under utdanning).

2012-2013: Dødsulykker tidlig i desember og sent i april, flere ulykker enn vanlig i april. 45 % av ulykkene på våren mot normalt 25 % - og det ble antydnet at dette skyldtes økende "vår-adferd" på tørt, lagdelt snødekke. Det var mye snø gjennom vinteren i deler av Frankrike, som for eksempel Chamrousse som fikk 9 meter snø fra desember til mars. "Følte seg hensatt til BC Canada".

17 av 27 dødsulykker var i de N-franske alper. 5. desember 2012: Tignes – off piste – ikke SM eller recco – skiinstruktørelev.

8 av 27 ulykker i S-franske alper. De satte et spørsmålstegn ved det forebyggende arbeidet i Hautes-Alpes, siden de har flere turister og relativt sett færre ulykker i andre områder, som f. eks. Haute-Savoie.

Østerrike:

26 omkom (samme som langtids gjennomsnittlig antall omkomne ved skredulykker), som er en stor forskjell fra 2012, da de kun hadde 3 omkomne.

Skottland:

Skottland rapporterte, for første gang på mange år: De hadde 8 omkomne fordelt på 18 registrerte utløste skred, med 7 utkallinger til disse hendelsene. I 4 av 18 hendelser var det skredtatte, 3 var dødsulykker. I alt 8 av 15 dødsulykker gjennom vinteren skyldtes snøskredhendelser.

Sveits:

135 skredhendelser ble registrert gjennom vinteren, med i alt 212 skredtatte og 44 skadde. Gjennomsnittlig antall omkomne per år de siste 75 år er 25, mens de siste 20 år er gjennomsnittet sunket til 22. De opplever flest ulykker i indre områder med mer kontinentalt snødekke (Wallis og Graubünden), og de ser en økning i antall ulykker med mange skredtatte. Det ble spesielt nevnt en ulykke i Engelberg, hvor det var 11-15 skredtatte, hvorav 2 var skadet. Skredet var utløst som en såkalt "rennsnøkollaps", hvor bruddet gikk helt ned mot bakken, i det gamle snødekket.

I Sveits er det også registrert en økning i antall ulykker ved skredfaregrad 2, og det ble vist til lavere områder i Wallis, hvor det var 5 ulykker ved faregrad 2 i tiden 12.-16.2.13.

Det ble også vist til at Sveits har hatt 28 omkomne i "sommerskred" de siste 20 år. 24 av disse omkom på grunn av mekaniske skader. Hovedproblemet om sommeren er likevel fallulykker, ikke snøskred. Lukas Dürr fra EISLF var derfor ikke tilhenger av en generell anbefaling om bruk av sender-mottaker-utstyr og RECCO om sommeren.

Både fransk og sveitsisk skredstatistikk ble presentert, og detaljer herfra kan en finne på ISSW 2013, www.anena.org. Se også:
http://www.slf.ch/praevention/lawinenunfaelle/lawinenunfaelle/unfaelle_alt/index_EN

Slovakia:

6 omkomne, mot normalt 3/år. De hadde en ulykke hvor en person med skredballong ble fanget i en terrengfelle, og klemt mot noen trær. Han ble liggende fastklemt, men fikk varslet via mobiltelefon, og ble så hentet av organisert redningstjeneste.

Canada:

5 omkomne mot normalt 13 i gjennomsnitt per år. En av ulykkene gjaldt en utenlandsk ansatt i skipatroljen som ble skredtatt på sin fridag. Ulykken ble nevnt spesielt fordi personen brukte ryggsekk med flyteputer, men han hadde glemt å feste skrittstroppen. Det medførte at ryggsekken ble presset oppover, slik at brystremmen klemte mot halsen og bidro til kvelning.

Det ble også nevnt en ulykke hvor personen var utstyrt med sender-mottaker, men batteriene var gamle og utsatt for korrosjon, og dermed virket ikke utstyret. Det er årlig rapporter om ulykker hvor sikkerhetsutstyret enten ikke er brukt på rette måten, eller at en har unnlatt å ta i bruk utstyr som var tilgjengelig. Manglende planlegging av aktivitetene, som for eksempel at en i utgangspunktet ikke har tenkt å kjøre off-piste, men så blir fristet utenfor preparerte løyper før en har hentet nødvendig sikkerhetsutstyr, er nok den vanligste årsaken.

John Buffery fra Ministry of Transportation i British Columbia viste til bruk av ISO 31000:2009, Risk management strategy for avalanche hazards, i forbindelse med planlegging og gjennomføring av et høyt profilert arrangement. Standarden bygger på kjente begreper og fremgangsmåter for internkontroll, og viste seg som et nyttig hjelpemiddel for vurdering og håndtering av risiko.

Can Campbell viste en tilpasning av Avalanche Terrain Exposure Scale (ATES) til redningsaksjoner, og hvordan det kunne settes krav til personell (med utgangspunkt i canadisk utdanningsstandard) som fikk ansvaret for utrykning og ferdsel i ulike terrengtyper, fra enkelt, via utfordrende til komplekst. Se Canadian Avalanche Association for nærmere detaljer.

USA:

USA hadde 24 omkomne i snøskredulykker sist vinter, mens gjennomsnittlig antall omkomne per år de siste 5 år er 32 omkomne. Denne vinteren var 54 % av ulykkesofrene i kategorien Backcountry skiers/snowboarders (inkludert en heliski-guide).

For omtale av norske dødsulykker i sesongen 2012-2013, se NGI, www.snoskred.no.

Rapport frå IKAR undergruppe hund skredkommisjon - Kroatia 2013

Knut Skår, Norske Redningshunder

Onsdag 16 var det planlagt workshop for hundegruppa frå 8 til 13, det var den dagen det var meldt om nokon regnbyer men det var vel ikkje mange som hadde teke dette veldig alvorleg på trass av at det var eit forferdelig tordenvær om natta. Dei fleste hadde nok satsa på at det vert meir likt det veret som var dagen og YR meldte berre om enkelte byger. Vel det må seiast å vere kraftige byger som var meir eller mindre samanhengande heile økta, men det stoppa oss ikkje frå å få ein veldig fin dag med den Kroatiske hundegruppa.

Det var totalt 30 personar frå 17 land som deltok på denne seansen.

Foto: Seppolo

Seansen starta med at me fekk informasjon om redningstenesta i Kroatia som hundegruppa er ein del av. Dei er frivillige men får alt utstyr og lønn under aksjonar av redningstenesta. Hundane var delvis eigde av hundeførarar men det var og hundar som var kjøpt inn av redningstenesta og gitt vidare til ein hundeførar, her var det då ein kontrakt som regulerte korleis dette skulle fungere.

Når det gjaldt utstyret dei hadde så var det svært bra, dei fekk personlig utstyr som klede og det dei trengte for å vere med på aksjonar, i tillegg hadde dei bilar og hundehengarar til disposisjon. Det som var veldig spesielt var at redningstenesta ved aksjonar var dei som styrte aksjonane inkludert alle resursane. Dei var såleis over politiet og styrte dei og andre innsatsfaktorar som brann, militære, helikopter etc.

Blant anna demonstrerte dei ein kommandobil med det meste av utstyr ein kunne ønske seg under ein aksjon

Hundegruppa hadde godkjenning innan ettersøk og lik, dei hadde ein stegningplan i begge tilfelle med testar fram mot godkjenning i begge disiplinar.

Det som vart demonstrert under denne dagen var innlæring av unghundar frå 5 til 18 månader både i ettersøkning og liksøk. Etter 18 månader kunne dei godkjennast.

Dei nytta forskjellige hundar frå eit knippe oppdrettarar som dei hadde god kontakt med, me såg Border Collie, ein type gjetarhund og Malinois.

Det virka som om dei hadde veldig klare reglar på korleis ein hund skulle lærast opp og instruktøren hadde veldig stor innverknad på korleis ting skulle gjerast. Det var teke lite omsyn til den individuelle hund og førar, slik at innlæringsmetodane var opplest og vedtatt som fasiten. Dette er veldig forskjellig frå dei treningsmetodar me nyttar her i landet, der me meir og meir dreiar oss over til å vurdere hunden og utnytte dei eigenskapane dei forskjellige individ har som utgangspunkt.

Foto: Seppolo

Me såg så innlæring av melding på unghundar frå 5 månader og oppover, utgangspunktet var mykje påverknad i form av både syn og lyd for å vekke interesse for figuranten. Etter kvart vart avstand til hundeførar auka det vart meir krevjande. Dei viste korleis dei lærte inn retningsstyring og dirigering av hunden i søket. Det dei var veldig flinke på var generalisering, det vil sei at figurant/markør aldri oppførte seg på same måte. Dei spelte på eit veldig stort repertoar for å sikre at hunden meldte i alle situasjonar. Som eksempel viste dei at hunden skulle melde om figuranten kasta belønning til hunden, var redd, eller oppførte seg veldig rart. Noko som kan vere tilfelle med dei me leitar etter også.

Avslutning på seksjonen med ettersøk vart avslutta med ein liten demonstrasjon av ein godkjent hund.

Etter ein liten pause så vart det vist eit liksøk på ein hund innandørs i ein gammal bygning, her hadde dei «liklukt» på ei flaske som dei dynka inn i eit hjørne. Hunden søkte så av heile bygningen for å finne og melde på dette punktet.

Etter dette viste dei korleis dei lærte inn melding på liklukt.

Det som var veldig spesielt i forhold til våre forhold var at dei hadde faktisk likdeler tilgjengelig, dette fekk dei hos patologen. Dei hadde «syltetøyglas» med likdeler i forskjellig alde, frå «ferske» til bein, slik at hundane her og vart generaliserte i forskjellige lukter. For oss som frivillige i Norge er dette eit etisk dilemma, me har i NRH heller ikkje nokon slik godkjenning og i Norge er det berre politiet som trenar hundar på å markere på lik. NRH har tilgang på likleder men dette er strengt regulert og det er meir for å tilvenne hundane til slik lukt.

Opplæringa gikk ut på å legge likdeler i «syltetøyglas» saman med belønninga til hunden slik at hunden skulle forbinde lukta med belønninga. For at hunden ikkje skulle markere på «boksen» som dette låg i hadde dei mange forskjellige boksar i forskjellig former. Dei hadde og boksar som skulle fjernopnast for at hunden ikkje skulle forbinde dette med hundeførar. Dette vart etter vår meining veldig «teknisk» men det fungerte tydeligvis då det vart demonstrert fleir søk på unghundar der dei markerte tydelig på forskjellige senario.

Ein av grunnane til at dei ville ha likgodkjenning på alle hundane var at dei skjeldan vart kalla ut på aksjon før personen var sakna i 4 -5 dagar, medan her i Norge vert ofte resursane kalla ut etter 4 – 5 timar, noko som auka sjansen for at dei skulle leite etter omkomne.

Foto: Seppolo

Torsdag etter lunsj hadde Hundekommisjonen sitt eige møte der agendaen var:

1. Velkommen / adresse liste

Leiaren Meier Marcel ønska velkommen til alle frammøtte, ein spesiell velkommen til den tidligare leiaren Heini Malue.

Alle deltakarane skreiv seg opp i møteprotokollen.

2. Protokoll frå Krynica

Marcel gjekk gjennom referatet frå hundekommisjonen sitt møte under IKAR møtet i 2012 i Krynica Polen. Referatet vart godkjent og den tidligare leiaren Heini vart takka av.

3. Introduksjon av nye medlemmer.

Knut Skår presenterte Norske Redningshunder som vart teke opp i IKAR i 2012, NRH sin organisering og litt rundt den Norske redningstenesta.

4. Spesielle aksjoner innan lavine, ettersøk og liksøk i 2012/2013

Kroatia

Dei viste ein film frå eit skred i Bosnia der dei brukte sine hundar. 18 hundar var med i søket, dei var ikkje trenar for lavine men gjorde funn av både gjenstandar og til slutt personar.

Hundane hadde vore der i fleire dagar og hadde gått over funnstaden fleire gonger før dei markerte, personen var funne langt oppe i skredet.

Lake District Mountain Rescue Search Dog Association

Chris Francis presenterte siste året i aksjonar.

Dei hadde i 2012 41 aksjoner fordelt på 27 i fjellet 12 i skog/tettbygd strøk, 2 i vatn.

Dei hadde 2 funn.

Av spesielle aksjonar så vart det trekt fram ein der ein 71 år gammal mann med Alzheimer hadde gått ut om natta med hunden sin i pyjamas. Vedkommande hadde gått 3,5 km før han var funnet.

Hittil i 2013 har dei hatt 44 aksjoner fordelt på 28 i fjellet 13 i skog/tettbygd strøk, 3 i vatn.

Dei hadde 6 funn.

Spesiell aksjon i år var at dei var kalla ut på skred i Skottland medan dei hadde si årlige lavinetrening der.

Dei var utkalla kl 12:45, 3 personer tekne av skred ved ein plass kalla Chalamane Gap.

Fyste hund framme kl 13:10, alle tre var funne på 3 til 4 meter, 1 konstatert død på plassen dei to andre vart sendt til sjukehus men døde. Alle tre var ute av skredet kl 15:20

Sarda Scotland

Kenneth Weatherstone leder av Sarda Skottland gav ein kort presentasjon av organisasjonen og historikken.

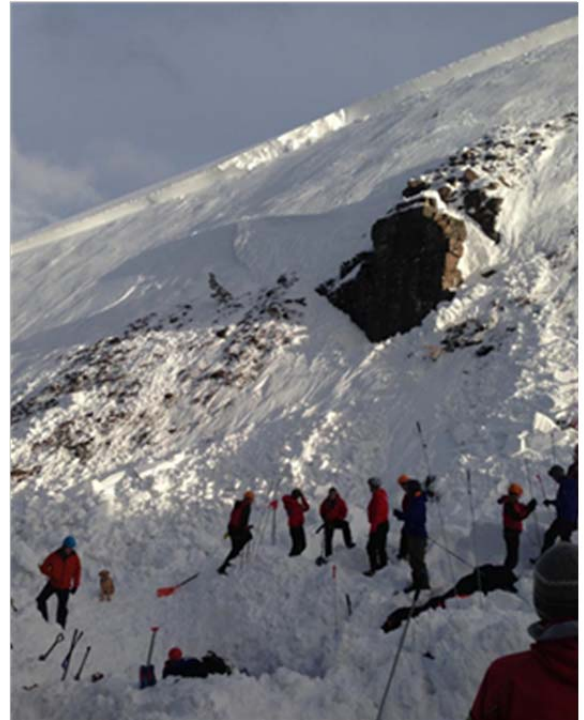
Han fortsette så med info om typen aksjonar og utkallingar dei hadde.

Han hadde og ein del om dette skredet som gikk i Chalamane Gap. Der det då var hundar frå begge organisasjonane.

Sarda Lake og Sarda Skottland brukar eit system for tracking av personer som heiter SARLOC. Dette systemet kan brukast mot alle smarttelefonar med GPS. Det trengs ikkje eige app, sentralen sender ein SMS til telefonen som aktiviserer GPS og sender SMS tilbake med posisjonen til telefonen.

Bruker må godkjenne SMS, sentralen sit då med eit kart på PC der posisjonen kjem opp.

I den skogen som er av apper og liknande så verka dette som ei enkel og bra løysing. SARDA var veldig fornøgde med denne og den var mykje brukt til å lokalisere folk som hadde problem.

Norske Redningshunder

Knut Skår gikk gjennom Norske aksjonar i 2012 og starten på 2013.

NRH hadde 426 utkallingar i 2012, desse var delt inn i 394 ettersøkingar, 30 lavine og 2 ruin, det var gjort 39 funn der 31 var i live og 8 var omkomne.

NRH hadde på desse aksjonane 2578 hundar i søk, desse søkte i over 12000 timer

NRH har hatt ein auke i aksjonar på 35% sidan 2010.

Det ser ut til å bli ny rekord i 2013 då talet på aksjonar så langt ligg over tala frå i fjor. Pr. 31.08 har NRH hatt 283 aksjonar der 224 har vore ettersøking og 59 lavine. Her er det gjort 31 funn der 23 var i live og 8 var omkomne.

Foto: Knut Skår

Til slutt fekk me ein spesialpresentasjon av Jørgen Modin frå det Svenske politiet, han er ledar av Jemtland hundepatrulje og fortalte om arbeidet med å finne levningar etter flyulukka i Kebnekaise i 2011. Han fortalte om 6 vekers arbeid med pause berre i den tida det var for stor skredfare.

Det var ei imponerende forteljing om eit ekstremt vanskelig oppgåve i særdeles krevande område og miljø. Blant anna var omtrent 8 tonn flybensin spredt ut over vrakdeler og levingar i eit område på over 1 kvadratkilometer.

Krasjet utløyste eit ras som tok deler over ein kilometer nedanfor på isbreen.

Foto Jörgen Modin

Utgangspunktet var at dette var umulig oppgåve men etter kvart vart det ein vane og hundearbeidet var utruleg viktig for "suksessen" Det bratte terrenget gjorde det svært vanskelig for hunden å markere, når han skulle markere (hunden legg seg ned med det han skal markere på mellom framføtene) så sklei han rett og slett vekk.

Hunden gjorde så mange funn at den etter kvart berre markerte på større og større delar, så han måtte stadig «re kalibrere» hunden på å markere på små objekt.

Foto: Jörgen Modin

Brèsprekker var og eit stort problem som dei ikkje var tenkt på dei fyste dagane så dei jobba utan sikkerheit inntil dei plutselig oppdaga kva som var under snøen. Etter kvart vart det satt opp eige sikkerheits team

Etisk og verdig transport av deler vart eit problem som måtte løysast.

Det var ein gripande presentasjon om ei forferdelig vanskelig men viktig oppgåve som seier mykje om kva som er mulig.

5. Eit land presenterer korleis dei trenar hundar.

David Jones frå International Rescue Training Centre Wales (IRTCW) presenterte korleis dei trena hundar i søk etter drukna personar. IRTCW er eit firma som trenar hundar opp for sal samt held kurs i Wales og eller rundt om i verden blant anna i søk etter drukna men og i liksøk. David viste korleis dei trena hundane opp frå grunnen av samt viste ein del utstyr som dei forhandla som båtar, sonar og ROV for bruk til søk i vatn. I motsetning til Kroatia så brukte IRTCW berre døde griser i treninga, dei meinte det var like bra og hadde ikkje noko informasjon som kunne indikere noko anna.

Foto: David Jones

Etterpå viste Kroatia ein film om korleis dei nytta hundar i søk på vatn, dei hadde trena hundane opp til å anten stå i båten for å søke områder på land medan båten gikk opp elvane. Eller springe på land medan føraren var i båten. Dette var i hovudsak mynta på å finne personar som var i vatn eller på land. Dei hadde lange rolige elvar som gjekk inn i nasjonalparkane slik at der var dette effektivt og nyttig. Skogvaktaren hadde og avslørt både tjuvfiskarar og krypskyttarar på denne måten, spesielt i mørket.

Foto frå filmen

6. Diskusjon rundt undersøking utarbeidet av Albert Lunde.

Det har komme inn for få rapportar til denne undersøkinga og Marcel spurte gruppa om kvifor det var så liten respons på denne undersøkinga.

Austerrike og Skottland forklarte at dei meinte at spørjeskjemaet var altfor omfattande og at det måtte forenklast for at det skulle bli teke i bruk.

Marcel ville ta dette opp med Albert korleis det skulle takast vidare.

7. Treningsamling for lavinehundeførarar: Forslag Kùhteil Austerrike 11.-13. April 2014

Det var stemning for å samlast til ein hundeførarsamling i Austerrike i dette tidspunktet, det vart retta stor takk til Seppolo og Stefan frå Austerrike som vil organisere dette, det vil bli sendt ut invitasjon etter kvart men ein siktar på 2 ekvipasjar frå kvar medlemsorganisasjon.

8. Eventuelt

Marcel ønska at til neste års samling skal alle medlemmer presentere ein spesiell aksjon som har vore i løpet av året.

Han takka deretter for oppmøte og erklærte møtet for heva.

Oppsummering

Ut over det offisielle programmet vart det halde mange gode diskusjonar mellom medlemmane om hundetrening og organisering av dette arbeidet i dei forskjellige land. Det er stor interesse blant alle for å utveksle meir erfaring på tvers av landegrensene. Mange ytra ønske om å komme til Norge å sjå korleis me trenar og det vil bli sendt ut invitasjon til våre vinterkurs i 2014. Sarda Lake ville sannsynlegvis invitere observatørar og instruktørar til si lavinetrening i vinter og hundeførarsamlinga i Austerrike er konkrete ting som visar dette.

Norske Redningshundar presenterte kva dei har gjort i innsamling av data på aksjonar gjennom fleire år til det Svenske Politiet og dei statestikkane som er utarbeida frå dette materialet. Spesielt når det gjeld søk etter motlause og demente, der me no har statestikk som byrjar å vise mønster. Svenskane var svært interesserte i vidare samarbeid og meinte at NRH var komne langt foran dei på dette feltet.

Alt dette tyder på at samarbeidet innan det hundefaglige og søk etter sakna personar er på god gang innan IKAR.

IKAR rapport 2013 – bakkeredning

v/ Stein Møller NARG

Generelt

Temaet for årets konferanse var samarbeid mellom bakkemannskap og helikopter. Møtet ble avholdt på øya Brac i Kroatia. Tirsdagen ble det gjennomført et praktisk program med fokus på årets hovedtema ute i felt

Tirsdag – Arbeidsdag.

Samhandling mellom bakke og luft

En demonstrasjon ble holdt med simulert helikopter på en 20 høy klippe hvor Alpin rettung Schweits, Bergrettung Zermatt, PGHM Chamonix, Parks Canada rescue og Soccorso alpino italia alle viste sine metoder for å sette av personell med helikopter direkte inn på en hengende standplass. Det var et forrykende uvær denne dagen som amputerte opplegget ganske betydelig. Utpå ettermiddagen lettet været og det ble gjennomført en demonstrasjon hvor Air Zermatt demonstrerte 3 ulike uthentinger av klatrer fra hengende standplass.

For å oppsummere alle disse demonstrasjonene, så brukte alle et kort tau(ca. 3m) med en avbundet bremseknute som ble koblet til standplass før man koblet seg fri fra heiskroken. Variasjonen bestod i hvor vidt de plasserte HMS knuten i standplass eller i sin sele.

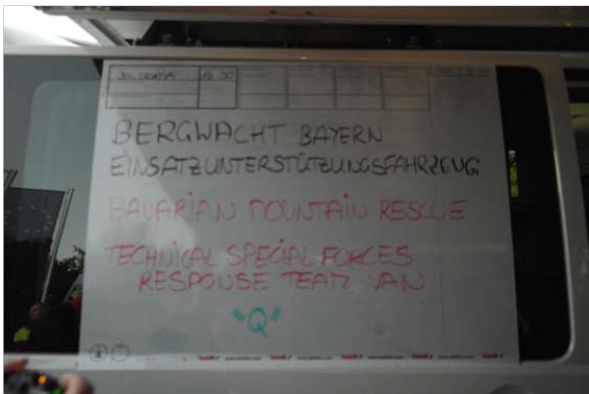
Dette ble referert til av brukerne som «Selfreleasing knot». Jeg er av en litt annen oppfatning. Knuten var i virkeligheten avbundet og måtte fysisk åpnes for frigjøring. En person som av ulike årsaker ikke klarer eller rekker å åpne avbindingen er pr. definisjon koblet til fjell sammen med HK (Bilde)

Alle utenom Canadierne heiste ut både klatrer og pasient samtidig. Canadierne sendte først pasienten, rigget kort utfirings/sikringstau på nytt og heiste så ut klatreren.

PGHM demonstrerte Petzl sitt nye produkt som heter Lezard. (Se eget avsnitt)

Bergwacht Bayern har et eget team som har spesialisert seg på teknisk søkeutstyr. De viste frem sitt utstyr og kjøretøy. De hadde ulike hjelpemidler som:

- Et lite fjernstyrt helikopter med høykvalitets kamera og monitor på bakkenivå
- Et svært interessant interaktivt kartsystem, 3D RealMaps (sjekk dette)
- Lysforsterkende kikkert på stativ. Dette ble styrt fra en PC og scannet fjellssidene
- Varmesøkende kamera på samme stativ. Også styrt fra PC
- Et veldig kjekt verktøy for planlegging- Taktifoil. En rull med whiteboard ark som ved hjelp av statisk elektrisitet lett kan henges opp på bil eller helikopter for tegning/planlegging.
- GPS tracking systemer som kunne implementeres direkte inn i de interaktive 3D kartene og viser» realtime» bevegelser til mannskapene. Begrensningen til dette trackingsystemet var at det hadde relativt dårlig rekkevidde sett med norske øyne.

Petzl Lezard

For ca. 5 år siden ble Petzl utfordret av PGHM (redningstjenesten i Chamonix) i å utvikle en dings som ville gjøre trygt for RM å koble seg til standplass/fjellet før han koblet seg fri fra helikopteret. Dette skjedde etter gjentatte hendelser hvor redningspersonell havnet i alvorlige hendelser fordi de var sikret til fjell eller fordi de ikke var sikret på utsatte plasser av hensyn til helikopterets sikkerhet.

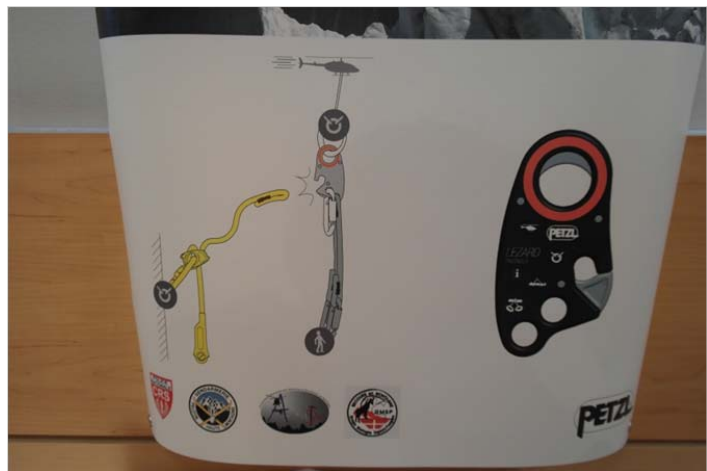
Dette prosjektet har resultert i enheten som har fått navnet» Lezard» (Firfislen). Navnet er dekkende da en firfisle kan kvitte seg med halen hvis den blir redd. Det er akkurat det dette produktet gjør. Enheten har en tilkobling til RM, en til pasient, og en justerbar slynge til å feste i standplass.

Enheten har en trykkplate i tilkoblingshullet for heiskroken. Når trekraften fra heiskroken trekker på trykkplaten med mer enn 20 kg så engasjeres weaklink modus slik at tilkoblingen til fjell frigjøres ved uønsket bevegelse oppover eller utover.

Dersom det ikke er noe trekk fra heiskroken i trykkplaten så er ikke weaklink modus engasjert og da har tilkoblingen til fjell en bruddstyrke på 22kN

Generelt så vil jeg si at produktet gav et godt sikkerhetsmessig inntrykk og var relativt enkelt i bruk. Det er allikevel noen feller å gå i slik at en eventuell implementering av et slikt verktøy vil kreve at man setter i gang et utsjekks regime og jevnlig trening i bruk. Dette kan lett gjøres uten bruk av helikopter.

- Ferdig militær sertifisering om ca. 6 mnd., sivil om ca. 12 mnd.
- Blir godkjent for 2 personer
- Vil bli relativt dyr. Antatt pris ca. 8000 kr

Møte i bakkeredningskommisjonen

Dette møtet startet med en gjennomgang av arbeidsdagen hvor alle de som hadde presentasjoner av sin teknikk fra dagen før gjennom gikk sin prosedyre med forankring av HK til fjell. Det var i det store og hele mye repetisjon ifra det vi så dagen før men allikevel noen oppklarende poeng.

Jeg hadde forventet og håpet at det ville bli en diskusjon omkring praksisen med avbundet bremseknote, men det ble det faktisk ikke. Denne gjennomgangen av metoder for å koble klatrer/redningsmann til fjellet var i realiteten mer en konsensusgjennomgang hvor mange land presenterte en mer eller mindre en lik prosedyre.

PGHM og Petzl presenterte sin nye Lezard og her ble det en del diskusjon av teknisk art med tanke på funksjon, styrke osv. Det var stor entusiasme og positivitet knyttet til dette produktet.

Soccorso alpino fra Italia og Tyromont presenterte en oppblåsbar bære som etter mitt skjønn kan være av stor interesse for bakke og luft redning. Dette er i realiteten et backboard/ryggbrett som kan blåses opp etter at pasienten er lagt oppå. Enten mens pasienten henger i en glatt vegg eller ligger i terrenget. Oppblåsing skjer med en liten flaske med trykkluft. Båren blir da stiv nok til at en person kan stå på den mens endene ligger på hver sin stol. Båren er laget i samme materiale som Zodiac gummibåter og tåler svært mye juling.

Denne kan leveres med ulike løfte arrangement for heising/firing og helikopterløft.

- Tyromont rescuebag
- En løftesekk i Cordura som går opp til kanten av båren og beskytter sidene av båren.
- Kan brukes med SKED rullbar bære i bakkerednings scenario på snø
- Smarte skulderstropper til 4 mann dersom båren må bæres over større avstander
- Båren veier ca 4 kg og blir ikke større en sovepose når den er rullet sammen.

Årsmøtet i Bakkeredningskommisjonen .

Årsmøtet gikk veldig rolig for seg. Her ble sakene stort sett klubbet igjennom uten noen diskusjon eller innvendinger. Det var i det hele tatt overraskende lite engasjement under hele kommisjonsmøtet og dette ble påpekt av presidenten.

Årsmøtet var ferdig ca 2 timer før tiden.

Innlegg

- Polske fjellredningsmedlemmer holdt foredrag om en leteaksjon etter to omkomne klatrere på Broad peak. Disse omkom under en vinterbestigning og venner fra fjellredningstjenesten reiste ned for å begrave kroppene. Den ene av de to ble funnet ved hjelp av Recco mens den andre ikke ble funnet til tross for omfattende leting.
- Kroatisk fjellredning holdt foredrag om elveredning og det utdanningsprogrammet de har kjørt sine medlemmer igjennom. Dette var i all hovedsak Rescue3 sitt internasjonale opplegg.
- Kroatisk grotteredning presenterte en redningsaksjon hvor en pasient med brudd i ryggen ble reddet ut av en 600m dyp og 4km lang grotte. Aksjonen tok 38 timer og involverte mer en 100 redningsfolk. Det ble bla. Brukt sprengstoff for å utvide enkelte trange passasjer. Dette var den lengste av flere andre liknende aksjoner de siste åra.

Det ble i år ikke presentert noen temaer som tok for seg bruk av Dynema tau.

Fellessesjon for alle kommisjoner

Det ble presentert temaer fra mange arbeidsfelt og fra mange nasjoner. Jeg tar med noen av de foredragene som har relevans for bekkeredning.

- Skredrednings aksjon i Sveits.
Redningsaksjon etter at 5 personer på skitur ble begravd av et vått løssnøskred. Store ustabile snømasser hang over ulykkesstedet og de bestemte seg for å heise ut 4 uskadde personer som drev på med utgraving først. Dette medførte at de måtte forlate den delvis utgravde personen. Dette opplevde redningsmannskapene som tungt. De returnerte og bestemte seg for å fortsette utgravingen mens lege og redningsmann hele tiden var tilkoblet heiswiren slik at helikopteret raskt kunne løfte de av bakken dersom et nytt skred skulle løsne. Den siste personen overlevde også.
- PGHM Chamonix og ulykker
Redningstjenesten i Chamonix har siden 50 tallet mistet 61 personer tilknyttet deres tjeneste. Den siste ulykke skjedde under trening hvor en redningsmann koblet seg fri fra heiswiren på snødekt bre og falt ned i en bresprekk. Det ble holdt et godt foredrag hvor ledelsen redegjorde for deres målrettede sikkerhetsarbeid for å hindre flere ulykker. Dette innebar blant annet holdningsendringer, større grad av respekt for interne prosedyrer.

- Redningsaksjon på Kebnekaise etter flyhavari
Svensk redningstjeneste redegjorde for sin innsats og sine sikkerhetsvurderinger under redningsaksjonen etter havariet til et norsk C130 Hercules fly. Dette styrtet i et svært bratt område nært toppen på Kebnekaise som er Sveriges høyeste fjell og kombinasjonen av krevende vær, skredfare og bratthet bidro til en langvarig og utfordrende aksjon. En av flere utfordringer som ble vektlagt var blant annet sikring av hund og hundefører i bratt terreng og sikring i forhold til bresprekker.
- Bruk av NWG (nattsynbriller) i ettersøkning
Redningstjenesten i Chamonix presenterte sitt opplegg for bruk av nattsynbriller under søk etter savnede personer. De hadde flere aksjoner hvert år hvor dette utstyret ble bruk og viste seg nyttig. Fordelene er opplagt nok at man lettere kan se personer og terreng om natta og et lite lysglimt lettere kan oppdages. Noen ulemper var det også, utstyret er svært dyrt og det er vanskelig å bevege seg kontinuerlig med da man mister en del av dybdesynet.
- Test av utstyr for etablering av standplasser.
Bergrettung Østerrike hadde gjennomført tester av slyngebånd og utligningstau i moderne tecfiber (Dynema/Aramid) og mer konvensjonelle fiber(Nylon/Polyester). Testene viste at knuter på slynger av Dynema svekket slyngene til ca. halv styrke men mer tradisjonelle fiber i mye mindre grad ble svekket. Dette er ikke særlig ny viten. Det som derimot var nytt var:
 - Utligningstau laget av tecfiber med nylonstrømpe kom veldig godt ut i testene.
 - Slynge av Dynema fiksert med halvstikk i hver av standplassforankringene kom ganske bra ut.

Det er god grunn til å stille seg noe kritisk til denne testen da den testvekten som ble brukt i de dynamiske testene kun var 80 kg og ikke gir noe særlig relevant informasjon sett fra et redningsteknisk perspektiv hvor lastene ofte er langt over det dobbelte av 80 kg.

- Alpify app
En ny app som er utviklet i Andorra. Denne kan lastes ned av brukerne gratis og gis da mulighet til de som har kjøpt programvaren til å følge brukernes bevegelser, F.eks et skianlegg. Appen benytter seg av telefonens GPS. Brukeren kan enten trykke på nød knappen eller venner kan melde en person savnet. Da kan skipatroljen søke på tlf. nummeret og på den måten finne posisjonen eller siste kjente posisjon til brukeren

Referat IKAR MedCom 2014, Bol, Croatia

Sven Christjar Skaiaa
scskaiaa@gmail.com
Mob. 95 02 17 84

1. Valg av president

Fidel Elsensohn ble gjenvalgt som president for IKAR MedCom. John Ellerton og Ken Zafren gjenvalgt som visepresident.

2. Mountain Rescue Development Project, Nepal

De siste årene har IKAR MedCom hjulpet til med å utdanne helsepersonell i fjellmedisin i Nepal. Behovet er stort, men kompetansen er raskt økende med nye kompetente unge leger og sykepleiere i Nepal. Som tidligere beskrevet er bla pilgrimsferdene en stor utfordring, bla til Goisaikunda, der mer enn 800 mennesker ble behandlet for høydesyke i løpet av en ukes tid. Prosjektet vil fortsette å løpe, med fortløpende vurdering hvorvidt behovet for opplæring er like stort lenger.

3. Publikasjon: "Neurological recovery from profound accidental hypothermia after five hours of cardiopulmonary resuscitation".

I 2012 beskrev Marc Blancher en case rapport fra Grenoble (se referat 2012) om en kvinne på 57 år som ble resuscitert i 5 timer. Casen blir straks publisert i Critical Care Medicine.

4. International Diploma in Mountain Medicine

Utdannelse i fjellmedisin for helsepersonell. Det er nå 25 ulike tilbydere av utdanning verden rundt (inkludert Norge). Nye retningslinjer er under utarbeidelse og vil stille større krav til arrangør. Spesielt er kvalitetssikring og kandidatvurdering et viktig moment. Det ble diskutert på hvilken måte man til en viss grad kan standardisere deler av utdanningen verden rundt, f eks ved å inkorporere enkelte standardspørsmål til eksamen etc. Andre spørsmål som ble tatt opp var om det burde være en internasjonal database over godkjente diplomholdere samt om godkjenningen burde være tidsbegrenset. I Bolzano 2014 blir det felles møte med UIAA MedCom og ISSM for å diskutere dette videre.

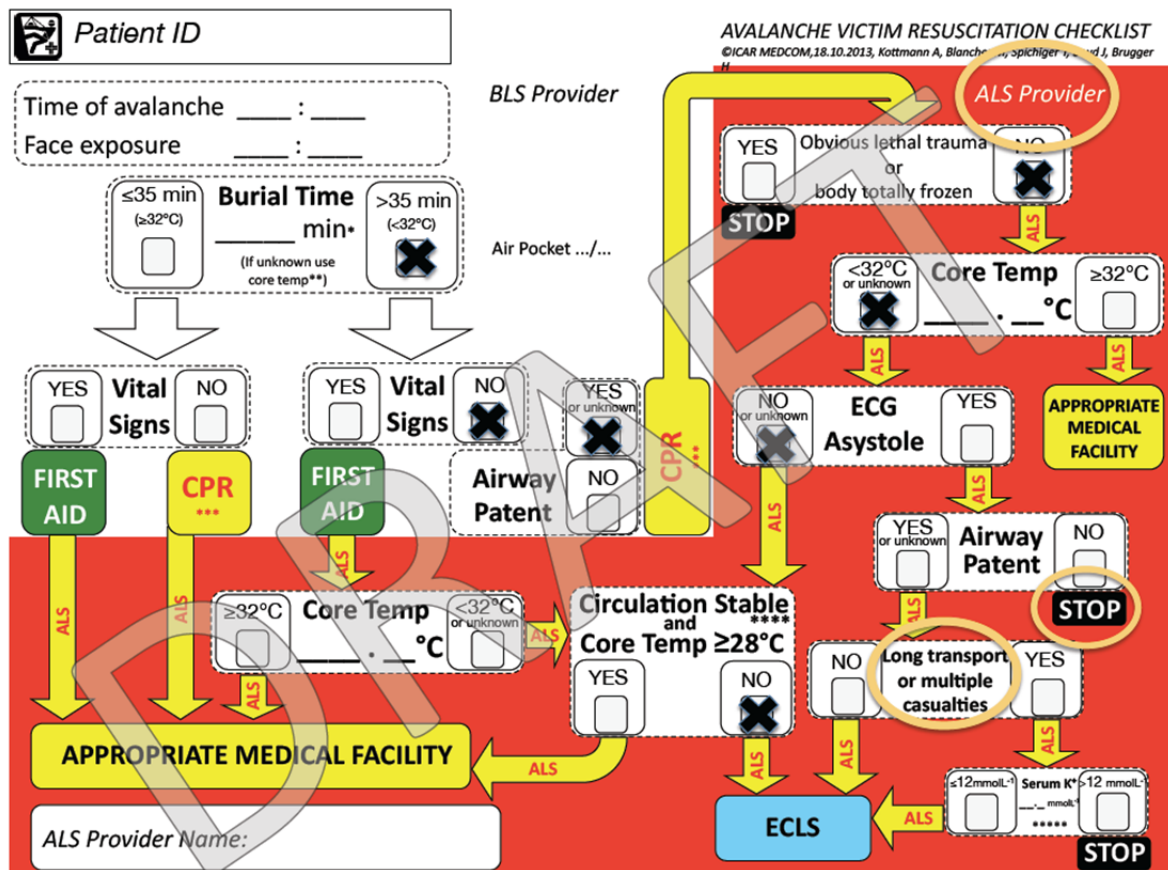
5. Artikler under utarbeidelse

- a. Modular first aid kit (HAMB el WMJ) Oliver Reisten.
Fortsatt under diskusjon. Listes på intern nettside for videre arbeid og tas opp på vårmøtet.
- b. Evidence-based recommendations for canyon rescue. I Soteras, G.Strapazzon.

6. Publiseringklare artikler/prosjekter i Kroatia 2013

- a. **Analgesia in Mountain Rescue**, John Ellerton. Publiseres i 2014.
- b. **Avalanche Victim resuscitation Checklist**, Alex Kotman.
Bakgrunn: IKAR's algoritme er enkel å forstå, men vanskelig å huske. Beslutningsgrunnlaget for å ta resusciteringen "helt ut" til hjerte-lungemaskin eller ikke er avhengig av mange faktorer. I en kaotisk situasjon som et skred representerer blir vital informasjon lett tapt da mange instanser er involvert i redningsarbeid og behandlingen. I en studie fra Tirol fikk 27% HLR som ikke trengte det og 45% som kunne hatt nytte av HLR fikk det ikke. Konseptet ved dette tiltakskortet er at ett kort

følger en pasient, fra utgraving til sykehus for å redusere så vel underbehandling som overbehandling. Som en sjekklister krysser man av på tiltak og funn underveis. I tillegg fungerer den som en huskeliste for algoritmen. Planen er å distribuere dette til medlemsland ila vinteren 2013/2014 på lokalt språk.

- c. **Alpine trauma registry**, EURAC. Institute for Mountain Emergency Medicine i Bolzano, Italia, har ferdigstilt registeret og åpnet for allmenn bruk. EURAC inviterer land til å delta. <http://traumaregistry.eurac.edu/> Norge er enda ikke med. Ulike tilbydere av fjellredningstjenester nasjonalt med eksisterende registre gjør det utfordrende å inkludere hele Norge som nasjon. Interesserte kan ta kontakt med Sven Christjar Skaiaa for mer informasjon.

7. Nye artikler/prosjekter

- a. **Medical Triage in Multiple Casualty Avalanche incident.**

Triagering av skredofre har den siste tiden skapt debatt. Jeff Boyd fra Canada publiserte en artikkel på emnet i 2010 ([Triaging multiple victims in an avalanche setting: the Avalanche Survival Optimizing Rescue Triage algorithmic approach](#). Bogle LB, Boyd JJ, McLaughlin KA.) Manuel Genswein har jobbet med et prosjekt han kaller Avalife 1.0 rettet mot både lekfolk og profesjonelle. Bakgrunnen er at man har en statistisk overlevelseskurve for skredtatte. Samtidig vil en pasient gravd ut med hjertestans ha en fallende overlevelse med økt HLR tid. På et tidspunkt vil disse overlevelseskurvene krysse hverandre, dvs det vil finnes et tidspunkt der det statistisk vil lønne seg å grave opp andre skredtatte fremfor å fortsette med HLR på en pasient med sikker hjertestans. I tillegg vet vi at traumer utgjør en betydelig del av

dødsfall ved skred og overlevelsen ved hjertestans etter traume er svært lav (1%?). Det kan være vanskelig å skille dette fra en hjertestans som ikke er traumeutløst, som har en overlevelse på ca 25%. Hjertestans fra hypotermi alene har en overlevelse på >50%.

Som følge at dette skal IKAR MedCom neste året se på triage ved skredulykker og komme med forslag til hvordan multiple skredtatte kan/bør håndteres i situasjoner der ressursene ikke strekker til.

- b. **Mountain Rescue Doctors** . Iztok Tomasin.
Iztok samler historier fra fjellredningsleger verden rundt. Målet er å presentere historier for å sette perspektiv på medisinske utfordringer i felt.

8. Kommende arrangementer

- a. Verdenskongressen i fjellmedisin, Bolzano Italia, mai 2014.
<http://www.ismm2014.org/Pages/default.aspx>

Oslo 7 november 2013,

S.C.Skaiaa

Rapport fra møte i IKARs luftredningskommisjon

Dan Halvorsen

Peter Kahrs, pilot i Norsk Luftambulansse deltok og skriver egen rapport fra testflygning av EC135 P3 og Bell 429.

Fra Statens Luftambulanssekontor deltok Fritz Gulbransen, redningsteknisk rådgiver.

1.0 Hovedtema for årets møte var «overgangen bakke- luftredning.

Arbeidsdagen var lagt opp til demonstrasjon av ulike metoder for å kople seg fra standplass i bratt vegg til helikopter heis /tau.

Det ble vist metoder fra KAVIERO (Vallis, Sveits), Canada og SAR , Sveis.

Det ble demonstrert nytt utstyr fra Pezel, Lezard som er beregnet til forankring i overgang fra heis til forankring i standplass.

Utstyret ble demonstrert senere i uken ved en klippe ved hotellet (uten syndeflod).

2.0 Presentasjon av «nye» helikoptre.

Eurocopter hadde et helt team på konferansen og en prototype av EC 135 P3 som alle piloter fikk prøvefly. Viktigste endring er mer løftekraft.

Bell 429 med heis og dobbel krok for underhengene ble også flydd av alle piloter.

Peter Kahrs skriver en egen rapport om dette.

3.0 På ettermiddagen (når det igjen ble flyvær) ble det vist redning i alpint terreng med M1 8

Rappell, heis og fast underhengene operasjoner.

Med Bell 429 ble det heist ut klatrer til bratt standplass og hentet ut fra bratt standplass.

- 4.0 Fredag ettermiddag var det en demonstrasjon av sjøredning med MI8 sammen med kystvakten og «rescue swimmers». Heis, underhengende og ihopp fra helikopter. Redning fra båt i fart og bruk av redningskurv.
- 5.0 Hovedtema «overgang bakke- /luftredning» ble oppsummert i felles møte med bakkeredningskommisjonen påfølgende dag.
- 6.0 I felles presentasjonen på lørdag formiddag la Pat Fuchere frem en oversikt over hendelser der ulykker eller nesten ulykker ved heising fra bratt terreng
- 7.0 I plenum hadde Dan Halvorsen hadde en presentasjon om sikkerhet i bakke - luftredning, «human faktor» og kommunikasjon. Luftfart må ha et sikkerhetsprogram og en hendelsesregistrering. Det vil også være ønskelig for bakkeredningstjeneste.
- 8.0 Rapportering av hendelser.
Det ble rapport om flere hendelser og som vanlig kan de fleste relateres til «menneskelig faktor».

Norge

Heisproblem på Sea King og problemer på heis krok på Augusta 139. Presentert av Friz Gulbransen.

Østerrike

Feilkobling av redningsmann /skadet ved bruk av triangel sele.

En motor stoppet uten varsel under flygning, det er ikke funnet noe forklaring.

Skottland.

Klatrer falt ned ved utheising i Skottland (RAF).

USA

Person falt ut av pickupslynge ved heising over land (overvektig).

Sveits

Ved nedfiring med ID ble to personer skadet da ID ikke bremsset og de traff bakken med stor fart.

Frankrike

Ved avgang fra skadested fløy en EC145 Securite Civill inn i en ledning, ingen skadet. Fall i bresprekk ved utstigning på bre ved øvelse i Chamonix.

9.0 Policon (Norsk) ble demonstrert som et nytt kommunikasjonsmiddel mellom bakke og helikopteret. Utstyret brukes i luftambulansetjenesten i Norge.

11. Orientering om EASA. Flere reguleringer kan innvirke på arbeidstid for fremtiden. En praktisk

regulering er sertifisering av seler til underhengende /heis. I dette øyeblikk ser det ut til at selen som brukes i til å sikre person i døra i helikopteret må godkjennes etter EASA regler. Selen brukt på redningsmann /klatrer kommer ikke inn under denne reglen.

12. Brannvesenet i Chamonix presenterte bruk av NVG (nattsyn briller) for de som jobber sammen med helikopter.

Representanter fra Eurocopter og Bell presenterte sin nye helikoptertyper for helikopterkommisjon.

Viser til flere detaljer når årets rapport kommer fra luftredningskommisjon.

Praktisk dag i Luftkommisjonen.

Denne dagen startet med dårlig vær. Lavt skydekke og regn. Dette lovet dårlig for pilotene i Luftkommisjonen. Vi var invitert til prøveflyging med Bell 429 og EC 135 T3. Bussen fraktet oss til flyplassen Brach Airport der flygingen skulle foregå. Der møtte vi representanter for begge helikoptertypene. Air Zermatt hadde fløyet sin nye Bell 429 ned til Brach og stilte med en pilot/instruktør og en representant fra Bell. Eurocopter hadde lastet sin EC 135 T3 på en trailer og fraktet den fra Donawurt i Tyskland. De hadde med testpilot, teknisk personell og representanter fra Eurocopter. Det er tydelig at IKAR er en viktig arena for leverandører av helikopter til HEMS og SAR. I påvente av flyforhold fikk vi anledning til å snakke med alle involverte og stille spørsmål. Så kom solen. Vi var delt inn i grupper på 3 og min gruppe startet med Bell 429.

Bell 429

Vi tok av fra Brach og fløy østover på øya der vi fant landingsplasser i terrenget. Det var veldig nyttig å være passasjer før man skulle fly selv. Helikoptertypen var helt ny for meg så jeg kunne plukke opp detaljer rundt flyeegenskaper som kom godt med da jeg skulle fly selv.

Jeg setter meg inn og merker med en gang at det er svært begrenset med plass i førersetet. Når alt er justert er det fortsatt for lite plass til meg. Jeg går ut fra at dette kan gjøres noe med, ellers passer ikke dette helikopteret til "norske" piloter. Endelig i luften så flyr helikopteret veldig smust og fint med god respons på kontrollene. Autopiloten virket bra, men måtte justeres med trim release og

virket som en Fixed Wing versjon. Under avgang og landing måtte man holde trim release inne. Instrumenteringen var oversiktlig og grei, men digitale klokker er vel litt "gammeldags". Kabinen bak var romslig, men crew-setene var lave pga generell lav takhøyde. Muligheter for innlastning både bak og på siden. Utvendig så var det konvensjonell halerotor som var i hodehøyde. Hovedrotor gikk noe lavt i forkant av helikopteret. Fart: Vne 155 kts, max vekt 3400 kg. Bell har mange gode løsninger og dette er en god konkurrent i denne klassen.

EC 135 T3

Dette var en testmodell og de hadde derfor ikke tillatelse til å lande utenfor godkjent flyplass. Det ble ikke anledning til å lande i terrenget. Vi skulle derimot få prøve ferdighetene i høyden både på en og to motorer. Jeg kjenner godt EC 135 fra før i versjon P2+. Dette er en oppgradering av denne og har fått betegnelsen EC 135 T3/P3.

Følgende endringer er gjort. Rotorblader er forlenget med 10 cm. Ny software i FADEC (full authority digital engine controls). Luftinntakene til motorene er endret og mer åpne. Luftstrømmen rundt oljekjøler er endret. Horisontale stabilisatorer er forlenget og endeplatene, vertikalfinner, er fjernet. Dette har resultert i bedre løfteevne og totalvekten er økt fra 2910 kg til 2980 kg. Yteevnen i stor høyde er blitt betraktelig bedre. Fart: Vne er fortsatt 155 kts.

Vi klatrer til 7000'. Temperaturen er ca 5°C over standard. Vi er 5 personer og har 480 kg drivstoff. Dette tilsvarer nok den vekten vi står med på våre baser i Norge. Helikopteret hvrer greit med 20 kts sidevind på 60-62%. Dette er bra. Så blir en motors egenskapene prøvd. På 30 sekunders motorkraft klatrer helikopteret med ca 500'. Veldig bra og god forbedring i forhold til P2+. Det var også en merkbart bedre respons på pedalene, og korreksjoner som ble gjort ga en mer riktig respons. Gode nyheter for oss er at våre helikopter, relativt enkelt, kan oppgraderes med et byttekitt der prisen er avhengig av gangtiden på gamle rotorblader/innbytte. Vi har også 6 plasser på produksjonslinjen til Eurocopter på denne modellen.

En regnværsdag endret seg til strålende sol. Alle piloter fikk fly begge modeller og var svært fornøyd.